

YMPÄRISTÖN VAIKUTUKSET

LEN kuullut sanottavan, että ihminen on niitten olosuhteitten luoma, minkä ympäröimänä hän elää, jotka häneen ovat olleet niin muodoin vaikuttamassa. Taas olen kuullut sanottavan päin vastoin, että ihminen voi kasvaa aivan toisenlaiseksi kuin mitä häntä ympäröivät olosuhteet olisivat edellyttäneet. Vahvistaakseni sitä väitettä, että ihminen on olosuhteiden tulos, kerron tässä yhden tapauksen:

Minun yksi työtoverini Helsingissä, Suomessa, kertoi: "Olen syntynyt Hämeessä, pienessä maalaiskodissa. Minun vanhempani olivat uskonnollisia. Ei missään sanan ahtaimmassa merkityksessä, vaan eivät he olleet jaksaneet vapautua siitä uskonnollisesta käsityksestä, mihin heidät oli opetettu. Heissä oli vahva usko ihmisen hyvään tahtoon ja sanoivat: Ei ihmistä syyttä rangaista ja jos ihminen välttää pahasta työstään seuraavan rangaistuksen, niin hänen omatuntonsa rankaisevana syyttää häntä. He olivat tosiaan sellaisia ihmisiä, että he eivät millään olisi voineet tehdä toiselle pahaa. Eivätkä he liioin olisi voineet toisen omaa ottaa, vaikka siihen olisi kuinka hyvä tilaisuus ollut. Sellainen oli luonto yleispiirtein mainittuna minun vanhemmillani. Ja samaa he istuttivat myös lapsiinsakin, pitäen sen ainoana oikeana.

Tulipa sitten aika jolloin minunkin täytyi olosuhteitten pakosta jättää kotini ja vanhempani. Se oli katkeraa meille kaikille, vaan täytyihän se kestää. Vieläkin muistan sen hetken. Muistan kuinka äitini vieläkin muistutti minulle entisiä opetuksiansa hyvästä. Lupasin noudattaa äitini neuvoa, kuin erosimme.

Kuljeksin työvoimaani kaupaten, joka myös kelpasi kaupaksi, sillä olinhan nuori ja terve ja niinä aikoina sattui olemaan työtä saatavissa. Työskentelin ahkerasti ja koetin tehdä kaikki ehdottoman rehellisesti. Sain joskus kolahduksia rehelliselle hyvään uskolleni, vaan en tahtonut uskoa, etteikö hyvä hallitsisi lopultakin.

Saapui sitten aika, että Suomen työläiset näkivät olevansa pakotetut aseella turvaamaan elämisen oikeuttansa. Ajattelivat sillä tavoin saavansa parannuksia sietämättömäksi käyneeseen elämäänsä. Minäkin liityin tovereihini, vaikka kylä hiukan epäilinkin yrityksemme oikeudellisuutta, vaan yhdyin kumminkin, sillä olihan yrityksemme ehdottomasti rehellisissä tarkoituksissa. Sota-aika kului monin vaihteluin. Milloin oli meillä varmana voiton toivo, milloin taas näimme sen vakavan todellisuuden mikä häviöstämme seuraisi. Useita iskuja minun hyvään uskoni nyt sai, sillä tiesin paljon tapahtumia, kuinka vihollisemme kohtelivat meitä. Tiesin heidän saastaisista teoistansa muun muassa meiltä saamiensa vankeja kohtaan. Sota päättyi niinkuin sen kaikki tiedäm-

me, jotka jäämme elämään taisteluista, ne kuljettiin vankileirille. Sinne joutui paljon naisia ja miehiä hyvin nuorista aina raihnaisiin vanhuksiin saakka. Nyt alkoi se todellinen kärsimysten kausi. Saimme kärsiä paljon nälkää. Mutta se ei vielä riittänyt. Saimme kestää vielä ankaraa ruumiillista kuritusta, jota voittajamme suvaittavat meille antaa. Monta kertaa näin kuinka naisia ja vanhuksia rääkättiin aivan mielivaltaisesti. Kärsin paljon heidän kohtalonsa tähden. Näin kuinka usea rukoili armoa. — Kuinka moni tahtoi jäädä elämään. Millä oli lapsien ja vanhuksien huolto, jonka tähden ei olisi voinut kuolla. Näin kuinka valkosotilas armotta ryösti, raiskasi ja kuritti naisiamme ja vanhuksiamme aivan sydämettömästi. Toiset kerjäsivät armoa. Toiset eivät lainkaan rukoilleet armoa, kun kumminkin tiesivät kaikki turhaksi. Ne olivat kurjia aikoja. Kurjuudelle ei näyttänyt loppua tulevan. Tuntui kuin olisimme joutuneet ijäksi kärsimään tätä sietämätöntä kurjuutta. Olin monta kertaa tahtonut lieventää toverieni kärsimyksiä, vaan sitä en voinut, sillä olinhan itsekkin kyllin paljon kärsinyt.

Viimein työsiestyin kaikkeen tuohon kidutukseen. En osannut valittaa omaa enkä toisten kohtaloa. Jatkuva kurjuus oli tukahduttanut minusta ihmistunteen. Kestin nähdä ja kokea kaikkea. — Mutta tiedätkö kuinka oli käynyt minun uskonnolliselle "hyvään uskolleni". Se oli myös kadonnut. En tuntenut halua rukoilla "kaiken hyvän antajaa", kun olin nähnyt, että meidän Jumalamme oli valkoinen sotilas, jolta ei lainkaan tarvinnut rakkautta odottaa. Valkoinen sotilas määräsi meidän kohtalostamme. Tulin näkemään, että ainoastaan voimalla on oikeus. Sorakuopan reunalta eivät rukoukset ketään sinne vietyä pelastaneet, vaan kuula kaatoi tai ei. Nyt en usko enään hyvään tahtoon ihmisissä enkä Jumalassa. Tiedän, että ainoa mikä hallitsee maailmaa on raaka voima, eikä mikään — ihmisyyys. Ainakaan nykyisen järjestelmän aikana ei ole mitään muuta parempaa oikeutta. Se on minun ehdoton vakaumukseni, jonka on minulle elämä opettanut ja sitä vakaumustani ei voida horjuttaa". — Näin kertoi minun toverini. Luulen, että hän kertoi sen tosivakaumuksesta. Ainakin hänen totinen ja vakava muotonsa todisti ehdotonta vakaumusta. Sanokaa, voiko ihmiseen vaikuttaa ympäristö? Ja oliko tähän minun entiseen toveriini vaikuttaneet olosuhteet?

Iron River, Mich. 7. 17. 23.

S. —nen.

"Älä säilytä kynttilää vakan alla." Jos tunnet I. W. W:n periaatteet, niin tee ne myöskin tunnetuksi työläistovereillesi.